

РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
АРТАШСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

422069, Республика Татарстан, Сабинский район,
д. Два поля Арташ, ул. Тукая, 61
тел. (84362) 44-7-15

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ

САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ АРТАШ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

422069, Татарстан Республикасы, Саба районы,
Ике басу Арташ авылы, Тукай урамы, 61 йорт

тел. (84362) 44-7-15

e-mail: Art.sab@tatar.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
01.03.2018

КАРАР
№3

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы
Арташ авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир
контролен гамәлгә ашыру буенча административ
регламентны раслау турында

Россия Федерациясе Жир кодексы, административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексы, «Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганга юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында» гы 2008 елның 26 декабрдәге 294-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасы территориясендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру тәртибе турында» гы 2015 елның 13 октябрдәге 83-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге башкарма комитетына аерым мәсьәләләрне хәл итү буенча Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге башкарма комитеты вәкаләтләрне тапшыру турында» Арташ авыл жирлеге Советының 2015 елның 2 февралдәге 8 нче карары, Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан төзелгән " Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы башкарма комитетының жирле эһәмияттәге аерым мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләрнең бер өлешен Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге башкарма комитетына тапшыру турында" гы 26.02.2015 елда тозелгән килешү нигезендә , Арташ авыл жирлеге башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру буенча административ регламентны расларга (кушымта итеп бирелә).
2. Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге башкарма комитетының 2016 елның 4 маенда кабул ителгән №24 “Муниципаль жирконтролен гамәлгә ашыру буенча административ регламентны раслау турында” карарын гамәлдән чыккан дип исәпләргә.
3. Әлеге карарны “Интернет” мәгълүмати-телекоммуникацион челтәрендә:
<http://pravo.tatarstan.ru> һәм Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлегенен рәсми сайтында <http://saby.tatarstan.ru/artash> адресы буенча бастырырга;
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Арташ авыл жирлеге башлыгы

А.Р.Аглямзянов

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Арташавыл
жирлеге Советының 01.03.2018 ел
№3 карары белән расланган

**Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ
авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруның
административ регламенты**

1. Гомуми нигезләмәләр.

1.1. Әлеге Административ регламент (алга таба – Регламент) Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру буенча муниципаль функцияне үтәгәндә административ процедураларның һәм административ гамәлләрнең вакытын һәм эзлеклелеген билгели (алга таба - муниципаль функция, муниципаль контроль).

Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге жирле үзидарә органнары Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге чикләрендә урнашкан жир мөнәсәбәтләре объектларына карата муниципаль жир контролен гамәлгә ашыра.

1.2. Муниципаль функция Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге Башкарма комитетының (алга таба – муниципаль контроль органы) вазыйфай затлары тарафыннан Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге башлыгы боерыгы нигезендә тикшерү үткәрергә (алга таба – вазыйфай затлар) вәкаләтле затлар тарафыннан башкарыла.

Муниципаль функцияне үтәгәндә вазыйфай затлар прокуратура органнары, эксперт оешмалары, дәүләт хакимияте органнары, муниципаль контроль органнары, юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр белән хезмәттәшлек итәләр.

1.3. Муниципаль функция тубәндә күрсәтелгән документлар нигезендә гамәлгә ашырыла:

-Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 2001 елның 30 декабрәндәге 195-ФЗ номерлы кодексы;

-«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принципнары турында " 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы;

-«Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрәндәге 294-ФЗ номерлы Федераль законы (алга таба – 294-ФЗ номерлы федераль закон);

-Россия Федерациясе Жир кодексы;

-Россия Федерациясе Хөкүмәтенең "Дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары һәм муниципаль контроль органнары тарафыннан юридик затларга һәм индивидуаль эшқуарларга планлы тикшерүләр үткәрүнең еллык планнарын эзерләү Кагыйдәләрен раслау турында" гы 2010 елның 30 июнәндәге 489 номерлы карары (алга таба - РФ № 489 карары)

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең "Дәүләт жир күзәтчелеген гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органнарының муниципаль жир контролен гамәлгә ашыручы органнар белән үзара хезмәттәшлеге кагыйдәләрен раслау турында" гы 2014 елның 26 декабрәндәге 1515 номерлы карары;

- "дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында "Федераль закон нигезләмәләрен гамәлгә ашыру хакында" 2009 елның 30 апреләндәге 141 номерлы Россия

Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгы боерыгы (алга таба - Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 141 номерлы боерыгы);

-«Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында " гы 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы;

-Татарстан Республикасы Жир кодексы;

- Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге Советының 2015 нче елның 2 нче февралендә кабул ителгән 8 нче номерлы «Муниципаль районның жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләренә хәл итү вәкаләтләренә бер өлешен тапшыру турында " карары;

-Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы башкарма комитетының аерым жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү буенча вәкаләтләренә бер өлешен Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге башкарма комитетына тапшыру турында” гы 26.02.2015 елда төзелгән килешү.

1.4.Муниципаль контроль хужалык һәм башка эшчәнлек объектларында, оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә гамәлгә ашырыла.

Жирле үзидарә органнарының муниципаль жир контроле астында дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданнар тарафыннан жир мөнәсәбәтләре объектларына карата Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары таләпләрен үтәүне контрольдә тоту эшчәнлегә каралган.

1.5.Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда вазыйфаи затларның хокуклары һәм бурычлары.

1.5.1. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә түбәндәгеләргә хокуклы:

-мәжбүри таләпләренә үтәлешен тикшерү өчен кирәкле мәгълүматны һәм документларны дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, юридик затлардан, шәхси эшмәкәрләр һәм гражданнардан дәлилле язма мөрәжәгатьләр нигезендә соратыш алырга;

-мәжбүри таләпләренә үтәлешен тикшерү өчен кирәкле мәгълүматны һәм документларныпланлы тикшерү үткәргәндә дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының, юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләрнең, гражданнарның үз эшчәнлекләрен башкара торган жир мөнәсәбәтләре объектларын карап чыгарга;

- тикшерүләр уздырганда фото һәм видеога төшерү кулланьрга;

-үткәрелгән тикшерүләр нәтижәләре буенча ике нөсхәдә билгеләнгән форма буенча төзелгән тикшерү актлары (Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгы 141 нче боерыгы) белән житәкчеләренә, дәүләт хакимияте органывазыйфаи затларын яки аларның вәкаләтле вәкилләрен, жирле үзидарә органнарын, юридик затларны, шәхси эшмәкәрне, гражданнарны таныштырырга тиеш;

-муниципаль жир контролен оештырганда һәм гамәлгә ашырганда юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр тарафыннан гамәлгә ашырыла торган эшчәнлекнең яки хезмәтләренә мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләү өчен чаралар үткәргә һәм күрсәтелгән таләпләренә үтәлешен анализлауга, эшчәнлекнең тиешле өлкәләрендә муниципаль контрольнең нәтижәлегенә мониторинг үткәргү, үткәрелә торган тикшерүләр һәм алар турында кирәкле хисапларның нәтижәләрен исәпкә алу буенча экспертларны, эксперт оешмаларын жәлеп итәргә.

Әлеге пунктта күрсәтелгән максатлар өчен жәлеп ителә торган экспертлар булып, аерым белемнәре, фән, техника, хужалык эшчәнлегә өлкәсендә тәҗрибәләре булган һәм муниципаль контроль органнары тарафыннан контроль чараларын үткәргүгә жәлеп итү максатларында Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә аттестацияләнгән шәхси эшмәкәрләр булмаган гражданнар тора.

Әлеге пунктта күрсәтелгән максатлар өчен жәлеп ителә торган эксперт оешмалары булып милли аккредитация системасында аккредитация турында Россия Федерациясе законнары

нигезендә аккредитациялэнгән һәм контроль чараларын үткәругә муниципаль контроль органнары жәлеп ителә торган юридик затлар тора. Эксперт оешмаларына милли аккредитация системасында аккредитация турында Россия Федерациясе законнары нигезендә аккредитациялэнгән һәм контроль чараларын үткәругә муниципаль контроль органнары тарафыннан жәлеп ителгән шәхси эшмәкәрләр тиңләштерелә.

1.5.2. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар тикшерү уздырганда түбәндәгеләргә бурычлы:

- 1) муниципаль хокукый актларда билгелэнгән мәжбүри таләпләрне һәм муниципаль хокукый актлар белән билгелэнгән таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм булдырмау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулысынча үтәргә;
- 2) Россия Федерациясе законнары нигезендә тикшерү үткәрелә торган юридик затның, шәхси эшмәкәрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен сакларга;
- 3) Тикшерү Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге башлыгының тикшерү үткәрү билгеләнүе турында күрсәтмәсе нигезендә башкарыла;
- 4) тикшерү хезмәт бурычларын үтәгән вакытта гына үткәрелә, күчмә тикшерү Арташ авыл жирлеге башлыгы боерыгы күчәрмәсен, яки «дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрдәгә 294-ФЗ номерлы Федераль законның 10 статьясындагы 5 өлешендә каралган очракта тикшерү үткәрүне килештерү хакында документ булганда гына үткәрелә;
- 5) житәкчегә, башка вазыйфаи затка яисә юридик затның вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшмәкәргә, аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү уздырганда катнашырга һәм тикшерү предметына кагылышлы мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирергә;
- 6) тикшерү уздырганда катнашучы житәкчегә, башка вазыйфаи затка яисә юридик затның вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшмәкәргә, аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү предметына кагылышлы мәгълүматны һәм документларны тапшырырга;
- 7) житәкченә, башка вазыйфаи затны яисә юридик затның вәкаләтле вәкилен, шәхси эшмәкәрне, аның вәкаләтле вәкилен тикшерү нәтижәләре белән таныштырырга;
- 7.1) житәкченә, башка вазыйфаи затны яисә юридик зат вәкаләтле вәкилен, шәхси эшмәкәрне, аның вәкаләтле вәкилен ведомствоара мәгълүмат хезмәттәшлеге кысаларында алынган документлар һәм (яки) мәгълүмат белән таныштырырга;
- 8) ачыкланган бозулар фактлары буенча кабул ителә торган чараларны билгеләгәндә, әлегә чаралар кешеләрнең гомеренә, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре), Россия Федерациясе Музей фонды составына кертелгән музей предметлары һәм музей коллекцияләре, аеруча кыйммәтле, шул исәптән уникаль, документларына, Россия Федерациясе Архив фондының уникаль, документларына, аеруча тарихи, фәнни, мәдәни әһәмияте булган документларына, шулай ук гражданның, шул исәптән шәхси эшкүарларның, юридик затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен нигезсез чикләүгә юл куймаска тиеш;
- 9) юридик затлар, шәхси эшкүарлар тарафыннан Россия Федерациясе законнарында билгелэнгән тәртиптә шикаять биргәндә үз гамәлләренә нигезле булуын расларга;
- 10) әлегә Федераль законда билгелэнгән тикшерүне үткәрү вакытын үтәргә;
- 11) юридик заттан, шәхси эшмәкәрдән Россия Федерациясе законнары белән каралмаган документлар һәм башка мәгълүматлар таләп итмәскә;
- 12) житәкчә, башка вазыйфаи зат яисә юридик зат вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле үтенечә буенча күчмә тикшерү үткәрү алдыннан аларны административ регламент нигезләмәләре (булган очракта) белән таныштыру;
- 13) юридик зат, шәхси эшмәкәрдә тикшерү исәбен алу журналы булган очракта, тикшерү турында язма кертергә

1.5.3. Муниципаль жир контролен гамэлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлар хокуклы түгел:

1) әгәр мондый таләпләр муниципаль контроль органы вәкаләтләренә кермәгән очракта, муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрнең һәм муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән таләпләрнең үтәлешен тикшерергә;

1.1) СССР һәм РСФСР башкарма хакимияте органнарының норматив хокукый актларында билгеләнгән һәм Россия Федерациясе законнарына туры килми торган таләпләрнең үтәлешен тикшерергә;

1.2) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылмаган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрнең һәм мәжбүри таләпләрнең үтәлешен тикшерергә;

2) 2008 елның 26 декабрдәге Федераль законның 10 статьясындагы 2 өлешенең 2 пунктының «б» пунктчасында каралган нигез буенча мондый тикшерү уздыру очрагынан тыш, житәкче, башка вазыйфай зат яисә юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле булмаганда планлы яисә планнан тыш күчмә тикшерүне гамәлгә ашырырга. «Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында» 294-ФЗ номерлы Федераль закон, шулай ук жир кишәрлекләре милекчеләренә, жирдән файдаланучыларның, жир биләүчеләрнең һәм жир кишәрлекләрен арендаучыларның тиешле белдерү очрагында жир законнары таләпләрен үтәүне тикшерү;

3) тикшерү объектлары булып тормасалар яки тикшерү предметы булып саналмаса, документлар, мәгълүмат, продукция үрнәкләре тапшыруны, әйләнә-тирә мохит объектларын һәм житештерү тирәлеге объектларын тикшереп торуну, шулай ук мондый документларның оригиналларын тартып алуны таләп итәргә;

4) күрсәтелгән үрнәкләрне, пробаларны билгеләнгән форма буенча сайлап алу турында беркетмәләрне рәсмиләштермичә һәм милли стандартларда билгеләнгән нормадан артып киткән күләмдә сайлап алу турында беркетмәләрне, үрнәкләрне, пробаларны һәм аларны тикшерү, сынаулар, үлчәү, техник регламентлар яисә аларның үз көченә кергән көнгә кадәр гамәлдә булган башка норматив техник документлар һәм тикшеренүләр, сынаулар, сынаулар кагыйдәләре һәм методлары белән билгеләнгән күләмдә сайлап алырга.;

5) тикшерү уздыру нәтижәсендә алынган һәм дәүләт, коммерция, Хезмәт, закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итүче мәгълүматны, Россия Федерациясе законнарында каралган очрактардан тыш, таратырга;

6) тикшерүне уздыруның билгеләнгән срокларыннан артып китәргә;

7) юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә контроль чараларын үткөрү турында күрсәтмәләр яки тәкъдимнәр бирүне гамәлгә ашырырга;

8) юридик заттан, шәхси эшмәкәрдән, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары яки дәүләт органнары яисә жирле үзидарә органнары карамагында булган рөхсәт документларын да кертеп, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән исемлек документларын һәм (яки) мәгълүмат бирүне таләп итәргә.;

9) юридик заттан, шәхси эшмәкәрдән элек Россия Федерациясе законнары таләпләре нигезендә тәкъдим ителгән мәгълүматны Дәүләт яки муниципаль мәгълүмат системаларында, реестрларда һәм регистрларда күрсәтүне таләп итәргә

1.6. Аларга карата муниципаль контроль буенча чаралар гамәлгә ашырыла торган затларның хокуклары һәм бурычлары.

1.6.1. Житәкче, башка вазыйфай зат яисә юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле тикшерү уздырган вакытта хокуклы:

1) тикшерү уздырганда турыдан-туры катнашырга, тикшерү предметына кагылышлы мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирергә;

2) муниципаль контроль органыннан, аларның вазыйфай затларыннан тикшерү предметына караган һәм әлеге Федераль закон белән каралган мәгълүматны алырга;

2.1) бу документлар һәм (яисә) мәгълүмат урнашкан башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан яисә дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына караган оешмалардан ведомствоара мәгълүмат хезмәттәшлеге кысаларында муниципаль контроль органнары тарафыннан алынган документлар һәм (яисә) мәгълүмат белән танышырга;

2.2) үз инициативасы буенча муниципаль контроль органына ведомствоара мәгълүмат хезмәттәшлеге кысаларында соратып алына торган документларны һәм (яки) мәгълүматны тапшырырга;

3) тикшерү нәтижеләре белән танышу һәм тикшерү актында тикшерү нәтижеләре, алар белән килешмәү, шулай ук муниципаль контроль органы вазыйфай затларының аерым гамәлләре белән танышу турында күрсәтергә;

4) муниципаль контроль органы вазыйфай затларының Россия Федерациясе законнары нигезендә тикшерү уздырганда юридик зат, шәхси эшмәкәр хокукларын бозуга китергән гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирергә;

5) Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилле яисә Татарстан Республикасында Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилле тикшерүдә катнашуга жәлеп итәргә.

1.6.2. Житәкче, башка вазыйфай зат яки юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле тикшерү уздырган вакытта бурычлы:

1) тикшерүне үткәргүгә вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан соратып алына торган документлар һәм материаллар, шулай ук тикшерү предметына кагылышлы мәсьәләләр буенча телдән һәм язма аңлатма бирергә;

2) вазыйфай затларны һәм экспертларны күчмә тикшерүдә катнашучы эксперт оешмалары вәкилләрен бинаны, төзелмәләрен, корылмаларны, бүлмәләрен, кулланыла торган юридик затлар, шәхси эшкуарлар, жайланмалар, транспорт чаралары һәм алар тарафыннан йөртелә торган йөкләр эшчәнлеген гамәлгә ашырганда юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан файдаланылучы территориягә барып тикшерү үткәрерлек итеп тикшерүне тәмин итәргә;

3) мәжбүри таләпләренә үтәү буенча чараларны оештыру һәм үткәрү өчен җаваплы вәкаләтле вәкилләрен катнашуын тәмин итү яисә катнашу.

1.7. Муниципаль функцияне башкару нәтижеләре тасвирламасы.

Планлы тикшерү нәтижеләре буенча муниципаль контроль органының тикшерү үткәрә торган вазыйфай затлары тарафыннан түбәндәге документлар төзелә:

юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр тарафыннан жир мөнәсәбәтләре объектларына карата ике нөсхәдә билгеләнгән форма буенча законнар үтәләшен тикшерү акты (тикшерү актының типлаштырылган формасы Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 2009 елның 30 апрелендәге 141 номерлы боерыгы белән билгеләнгән));

тикшерүләр исәбен алу журналында үткәрелгән тикшерү турында язылу (тикшерүләренә исәпкә алу журналының бертип формасы Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 2009 елның 30 апрелендәге 141 номерлы боерыгы белән расланган).

Тикшерү барышында муниципаль жир контролен гамэлгә ашыру кысаларында жир законнары таләпләрен бозу ачыкланган очракта, аның өчен административ һәм башка жаваплылык каралган, тикшерү актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булу турында мәгълүмат күрсәтелә. Жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары күрсәтелгән актың күчermәсен дәүләт жир күзәтчеләге органына жиберә.

Муниципаль функцияне үтәү өчен нигез булып гражданнар, шул исәптән юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан муниципаль функцияне үтәү нәтижеләре буенча мөрәжәгать итүчегә «Россия Федерациясе гражданнары мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртиптә жавап жиберелә.

Муниципаль контроль органының вазыйфаи затлары тарафыннан законнарда каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозуны тикшергәндә ачыкланган очракта, ачыкланган бозуларны бетерүне, аларны кисәтү, гражданнарның тормышына, сәламәтлегенә зыян китерүне булдырмау, хайваннар, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), дәүләт иминлегенә зыян китерүне, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүне кисәтү буенча чаралар күрә, шулай ук ачыкланган хокук бозуларга юл куйган затларны жаваплылыкка тарту чаралары да бар.

Тикшерү барышында тикшерелүче зат эшчәнлегенә гражданнарның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) зыян китерүе, дәүләт иминлегенә, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүгә яисә мондый зыян китерүе ачыкланган очракта, муниципаль контроль органы Россия Федерациясе Административ хокук бозулар кодексының билгеләнгән тәртиптә тикшерелә торган зат эшчәнлеген вакытлыча тыюга, гражданнар тормышы, сәламәтлеге һәм әйләнә-тирә мохит өчен куркыныч тудыра торган продукцияне кире алуга, әйләнәштән гражданнар, шулай ук башка юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр өчен зыян китерү куркынычы булу һәм аны булдырмый калу ысуллары турында теләсә нинди үтемле юл белән мәгълүмат житкерергә тиеш.

Тикшерү чаралары барышында ачыкланган очракта жинаять билгеләре турындагы мәсьәләне хәл итү өчен вәкаләтле органнарга законнарны бозуга бәйле Материалларны жиберү мәсьәләсе хәл ителә.

2. Муниципаль функцияне үтәү тәртибенә карата таләпләр.

2.1. Муниципаль функциянең үтәлеше турында мәгълүмат бирү тәртибе.

Әлеге Регламент Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлегенә рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендә урнаштырыла: <http://saby.tatarstan.ru/Art.sab> шулай ук Арташ авылы, Тукай урамы, 61 нче йорт адресы буенча урнашкан бинадагы информатсион стендта

Муниципаль контроль органының урнашу урыны: Арташ авылы, Тукай урамы, 61 йорт

2.1.1. Муниципаль контроль органының белешмә телефоннары: 88436244715
Мөрәжәгатьләр жиберү өче нәлектрон адрес: Art.Sab@tatar.ru.

2.1.2. Муниципаль функцияне үтәү мәсьәләләре буенча документлар һәм мөрәжәгатьләр муниципаль контроль органына жиберү өчен почта адресы: 422069, ТР, Саба районы, Арташ авылы, Тукая урамы, 61йорт

2.1.3. Муниципаль жир контроле органының эш графигы: дүшәмбе-жомга 8.00 сәгатъән 16.00 сәгатъкә кадәр.

2.1.4. Муниципаль функцияне үтәү тәртибе турында мәгълүмат Муниципаль контрольне гамәлгә ашыручы вазыйфаи затлар тарафыннан бирелә:

- турыдан-туры шәхси кабул итү кысаларында ;
- язма формада (әлеге Регламентның 2.1.3 пунктында күрсәтелгән реквизитлар буенча почта аша мөрәжәгать иткәндә);
- электрон почта аша: Art.Sab@tatar.ru

Муниципаль функцияне үтәү тәртибе турындагы мәгълүмат рәсми сайтта, мәгълүмат стендларында «Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында»2006 елның 21 апрелендәге 59-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә гражданны кабул итү гамәлгә ашырыла торган муниципаль контроль органы биналарында урнаштырыла һәм яңартыла (әлеге Регламентка үзгәрешләр кертелгәндә).

2.2. Муниципаль контроль чараларын үткәргән өчен юридик затлардан һәм шәхси эшқуарлардан түләү алынмаска тиеш.

Муниципаль контроль чараларын үткәргән өчен юридик затлардан, шәхси эшқуарлардан түләү алынмый, шул исәптән тикшерүләр үткәргүгә жәлеп ителгән очракта эксперт һәм эксперт оешмалары хезмәтләре өчен дә.

2.3. Муниципаль функцияне үтәү вакыты.

2.3.1. Документар (планлы яки планнан тыш) һәм күчмә (планлы яки планнан тыш) тикшерүне үткәргү срогы егерме эш көненнән артмаска тиеш.

2.3.2. Кече эшмәкәрлекнең бер субъектына карата планлы күчмә тикшерүләр үткәргүнең гомуми вакыты кече предприятие өчен илле сәгатъән артып китә һәм микропредприятиеләр өчен унбиш сәгатъән дә артмаска тиеш.

2.3.3. Әлеге статьяның 2.3.2 пунктында күрсәтелгән тикшерү үткәргү, ведомствоара мәгълүмати хезмәтәшлек кысаларында документлар һәм (яки) мәгълүмат алу зарур булган очракта тикшерү үткәргү Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Арташ авыл жирлегә башлыгы тарафыннан ведомствоара мәгълүмати хезмәтәшлекне гамәлгә ашыру өчен кирәкле вакытка, эмма ун эш көненнән дә артмаган вакытка туктатылып торырга мөмкин. Тикшерү үткәргүне кабат туктатып тору рәхсәт ителми.

Тикшерү үткәргүне туктатып тору вакыты гамәлдә булган чорга муниципаль контроль органының территориядә, биналарда, корылмаларда, биналарда, кече эшмәкәрлек субъектының башка объектларында күрсәтелгән гамәлен тикшерү белән бәйлә гамәлләре туктатыла.

2.4. Тикшерүләр үткәргү нигезләре.

2.4.1. Планлы тикшерүләр муниципаль контроль органы тарафыннан эшләнелә торган еллык тикшерүләр планы нигезендә үткәрелә.

Ел саен планлы тикшерүләр үткәргү планы проектларын (алга таба - План) прокуратура органнарына жиберә.

План буенча тикшерү үткәргү өчен нигез булып тора:

- 1) юридик затның, шәхси эшмәкәрнең дәүләт теркәвенә алынуына өч ел узу;
- 2) юридик затка, шәхси эшмәкәргә соңгы планлы тикшерү тәмамланганнан соң өч ел узу;

3) юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыра башлаган көннән соң өч ел узгач, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан тиешле өлкәдә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органына тапшырылган эшқуарлык эшчәнлегенә аерым төрләрән гамәлгә ашыра башлау турында хәбәрнамә белән, әлеге хәбәрнамә бирүне таләп итә торган эшләр башқару яисә хезмәтләр күрсәтү очрагында, эшқуарлык эшчәнлегенә аерым төрләрән гамәлгә ашыра башлау турында хәбәрнамә белән. 294-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә План түбәндәге мәгълүматларны үз эченә алырга тиеш:

- эшчәнлеге планлы тикшерүләргә, юридик затларның (аларның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашу урыннарына, шәхси эшмәкәрләрнең фамилияләре, исемнәре, атасының исеме (аларның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләре) яисә шәхси эшқуарларның яшәу урыннарына яисә аларның үз эшчәнлеген фактта гамәлгә ашыру урыннарына ия булырга тиеш;

- планлы тикшерүне үткәрүнең максатын һәм нигезен;

- һәр планлы тикшерү үткәрү датасы һәм сроклары;

Юридик затка, шәхси эшқуарга тикшерү үткәрү турындагы боерык Россия Икътисадый үсеш Министрлығының 30.04.2009 ел, № 141 боерыгы белән расланган типик форма нигезендә рәсмиләштерелә.

2.4.2. Ел саен үткәрелә торган тикшерүләр планына үзгәрешләр кертү Россия Федерациясе Хөкүмәтенә «Дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары һәм муниципаль контроль органнары тарафыннан юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә планлы тикшерүләр үткәрүнең еллык планнарын әзерләү Кагыйдәләрен раслау турында» 2010 елның 30 июнендәге 489 номерлы карары нормалары һәм таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.4.3. Планнан тыш тикшерү үткәрү өчен нигез булып торалар:

1) юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында алдан бирелгән күрсәтмәнең үтәлү срогы чыккач;

2) гражданның, шул исәптән шәхси эшқуарларның, юридик затларның мөрәжәгатьләрен һәм гаризаларын муниципаль контроль органына, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мәгълүмат чараларыннан түбәндәге фактлар турында мәгълүматлар керү:

а) гражданның тормышына, сәләмәтлегенә зыян килү, Россия Федерациясе халыкларының хайваннар, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) зыян китерү, дәүләт иминлегенә, шулай ук табигий һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләргә янау;

б) гражданның тормышына, сәләмәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), дәүләт иминлегенә, шулай ук табигий һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүгә зыян китерү;

в) кулланучылар хокукларын бозу (хокуклары бозылган гражданны мөрәжәгать иткән очракта).

Муниципаль контроль органына мөрәжәгать иткән затны билгеләргә мөмкинлек бирми торган мөрәжәгатьләр һәм гаризалар, шулай ук югарыда күрсәтелгән фактлар турында мәгълүмат тотмаган мөрәжәгатьләр һәм гаризалар планнан тыш тикшерү үткәрүгә нигез булып тора алмый.

Юридик затларны, индивидуаль эшкуарларны планнан тыш тикшерү элге пунктның «а» һәм «б» пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча, мондый юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча прокуратура органы белән килештергәннән соң муниципаль контроль органы белән килештерелгәннән соң уздырыла.

Муниципаль контроль органын юридик затка, индивидуаль эшкуарга планнан тыш күчмә тикшерү үткөрү прокуратура органы белән килештерү турында гариза Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 2009 елның 30 апрелдәге 141 номерлы боерыгы белән расланган типовой форма нигезендә рәсмиләштерелә.

2.5. Турыдан-туры муниципаль контроль үткөрүне гамәлгә ашыручы вазыйфай затлар.

Муниципаль контроль органы вазыйфай затлары исемлеге 2.2 таблицасында китерелгән.

Таблица 2.2. Муниципаль контроль органы вазыйфай затлары исемлеге

Муниципаль контроль органы исеме	Муниципаль инспектор вазыйфасы исеме
Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл җирлеге башлыгы	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл җирлеге башлыгы
Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл җирлеге башкарма комитеты	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл җирлеге башкарма комитеты җитәкчесе

2.6. 294-ФЗ номерлы Федераль законны бозган өчен юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең җаваплылыгы.

Ачыкланган мәҗбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында муниципаль контроль органы күрсәтмәләрен билгеләнгән срокта үтәмәүче һәм (яисә) үтәлмәгән тикшерүләр үткөрүгә нигезсез комачаулаучы юридик затлар, аларның җитәкчеләре, башка вазыйфай затлар яисә юридик затларның вәкаләтле вәкилләре, шәхси эшмәкәрләр, аларның вәкаләтле вәкилләре Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплылыкка тартылалар.

2.7. Тикшерү барышында муниципаль контроль органының, аның вазыйфай затларының җаваплылыгы.

Тикшерү барышында муниципаль контроль органы, аның вазыйфай затлары, тиешле функцияләрен, хезмәт вазыйфаларын тиешенчә үтәмәгән, хокукка каршы гамәлләр кылган (гамәл кылмау) очракта, Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы булалар.

Россия Федерациясе законнары бозылуда гаепле вазыйфай затларга карата күрелгән чаралар турында муниципаль контроль органы мондый чаралар кабул ителгәннән соң ун көн эчендә юридик затка, шәхси эшмәкәргә, хокукларга һәм (яки) законлы мәнфәгатьләргә хокуклары бозылган язма рәвештә хәбәр итәргә тиеш.

3. Юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә карата кулланылучы мәҗбүри таләпләр.

3.1 Муниципаль контроль үткөрөлү вакытында юридик затларга, шәхси эшмәкәрлөргә, гражданнырга карата күрсәтелүчә мәжбүри таләпләр исемлеге:

- 1) Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданныр тарафыннан жир участкаларынан файдалану һәм алардан куллану хокукларын туктатуны үтәү тәртибен саклау;
- 2) Жирләрне төрлөре, рөхсәт ителгән файдалану буенча куллану;
- 3) Муниципаль милектә саналган жир участкаларына һәм дәүләт милке чикләнмәгән жир участкаларына төзелгән килешүләрнең һәм дәүләт теркәү хокукларының булуы;
- 4) Юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, гражданнырның жир участкаларын үзләштерүне гамәлдәге закончылык билгеләгән вакыт аралыгында үтәү;
- 5) Жир участкаларына булган хокукларны тапшыру тәртибен үтәү;
- 6) Куллануда, арендада булган жирләрне тиешенчә кайтару;
- 7) Межалы һәм геодезик билгеләрнең булуы һәм сакланышы;
- 8) Жир өчен аренда түләүләрне вакытында кертү тәртибен саклау;
- 9) Закончылыкның башка таләпләрне үтәү.

4. Тикшерү үткөрү вакытында юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан күрсәтелергә тиеш документлар.

5.

4.1. Максатларга һәм тикшерүне үткөрү бурычларына ирешү өчен муниципаль тикшерү вакытында дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданныр түбәндәге документларны күрсәтергә тиеш:

- Гражданның шәхесен дәлилләүчә документлар (гражданныр һәм шәхси эшмәкәрләр өчен);
- Дәүләт хакимияте органының, жирле үзидарә органының, юридик затның, шәхси эшмәкәрнең, гражданның исемненән эш йөртүчә затның вәкаләтләрне дәлилләүчә документлар;
- Дәүләт контроле (надзоры) органнары, муниципаль контроль органнары тарафыннан үткөрөлүчә тикшерүләр учеты журналы (булган очракта);

4.2. Муниципаль контроль органы тикшерүләр оештыру һәм үткөрү вакытында дәүләт органнарыннан Россия Федерациясә хөкүмәте билгеләгән вакыт һәм тәртип буенча, ведомствоара мәгълүмати бәйләнеш кысаларында, Россия Федерациясә хөкүмәте билгеләгән исемлеккә кергән түбәндәге документларны һәм мәгълүматны түләүсез нигездә сорап ала, шул исәптән электрон формада да:

- Күчемсез милек Бердәм дәүләт реестрыннан күчемсез милек объекты турында өземтә;
- Юридик затларны тикшерү вакытында – юридик затлар Бердәм дәүләт реестрыннан белешмәләр;
- Шәхси эшмәкәрләрне тикшерү вакытында – шәхси эшмәкәрләр Бердәм дәүләт реестрыннан белешмәләр.

4.3 Ведомствоара мәгълүмати бәйләнеш кысаларында, салым һәм закон тарафыннан сакланучы башка төрле серне үз эченә алган белешмәләр турындагы документларны һәм мәгълүматларны соратып алу юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү фактын ачыкларга кирәк булган очракта рөхсәт ителә. Кирәк булган белешмәләрне күрсәтү Федераль закон тарафыннан каралган.

4.4 Ведомствоара мәгълүмати бәйләнеш кысаларында, документларны һәм (яки)

мәгълүматларны, аларны ачу, шул исәптән алар белән гамәлдәге Федераль закон тарафыннан каралган очрақларда танышу дәүләт һәм закон тарафыннан сакланучы башка сер турындагы Россия Федерациясе закончылығы таләпләрен исәпкә алып башкарыла.

5. Административ процедураларның (гамәлләр) составы, эзлеклелеге һәм башкару сроклары, аларны үтәү тәртибенә карата таләпләр, шул исәптән электрон формада административ процедураларны (гамәлләр) башкару үзенчәлекләре

5.1. Муниципаль контроль юридик затларны һәм шәхси эшмәкәрләрне планлы (документар һәм күчмә) һәм планнан тыш (документар һәм күчмә) тикшерүләр рәвешендә гамәлгә ашырыла.

Планлы тикшерү предметы булып юридик затның, шәхси эшмәкәрнең мәжбүри таләпләрне үтәве, шулай ук аерым төр эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашыра башлау турында хәбәрнамәдәге мәгълүматларның мәжбүри таләпләргә туры килүен тикшерү тора. Планнан тыш тикшерү предметы булып мәжбүри таләпләрне гамәлгә ашыру барышында юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан үтәлү, муниципаль контроль органы күрсәтмәләрен үтәү, гражданнарның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә зыян китерүне булдырмау, дәүләт иминлеген тәмин итү, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүне кисәтү, мондый зыян китергән зыянны бетерү буенча чаралар үткәрү тора.

Документар тикшерү предметы булып юридик зат, шәхси эшмәкәр документларында аларның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган белешмәләр, аларның эшчәнлеген гамәлгә ашырганда кулланыла торган документлар һәм алар тарафыннан мәжбүри таләпләрне, күрсәтмәләрен һәм карарларны үтәүгә бәйле документлар тора.

Күчмә тикшерү предметы булып юридик зат, шәхси эшмәкәр документларында асрала торган мәгълүматлар, шулай ук аларның хезмәткәрләре, территория, биналар, төзелмәләр, корылмалар, мондый объектлар, транспорт чаралары эшчәнлеген гамәлгә ашырганда файдаланыла торган һәм юридик зат, шәхси эшкүар тарафыннан житештерелә торган товарлар (башкарыла торган эшләр) һәм алар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү буенча кабул ителә торган чаралар тора.

Россия Федерациясе законнары белән муниципаль функциянең үтәлешен туктатып тору каралмаган.

5.2. Планлы тикшерүне үткәрү буенча административ процедуралар.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру максатларында юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә планлы тикшерүләр үткәрү түбәндәге административ процедураларны күздә тоталар:

- юридик затның, шәхси эшмәкәрнең эшчәнлеген план нигезендә документар тикшерү;
- юридик затка, шәхси эшмәкәргә планлы күчмә тикшерү үткәрү.

5.2.1. "Юридик затны, шәхси эшмәкәрне планлы документар тикшерү үткәрү" административ процедурасы.

5.2.1.1. «Юридик затка, шәхси эшкүарга планлы документар тикшерү үткәрү» административ процедураны башлау өчен нигез булып тиешле юридик зат, шәхси

эшқуарны еллык планга керту тора. Юридик затларны, индивидуаль эшқуарны ел саен план буенча тикшерүне гамәлгә керту әлеге Регламентның 2.4.1 пунктчасында күрсәтелгән нигезләрдә гамәлгә ашырыла.

“Юридик затка, шәхси эшқуарга планлы документар тикшерү үткәру ”

Административ процедурасы гамәлләре түбәндәге тәртип нигезендә гамәлгә ашырыла:

- планлы документар тикшерү үткәру өчен җаваплы вазыйфай затларны билгеләу турында карар кабул итү;
- планлы документар тикшерү үткәру турында боерык рәсмиләштерү;
- юридик затка, шәхси эшмәкәргә планлы документар тикшерү үткәру турында мөрәжәгать итү;
- планлы документар тикшерү үткәру;
- планлы документар тикшерү нәтиҗәләрен рәсмиләштерү.

5.2.1.2. План нигезендә Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл җирлеге башлыгы (алга таба текст буенча – авыл җирлеге башлыгы):

-җаваплы башқаручыларны вазыйфай затлар арасынан билгели, шул ук вакытта карар кабул итү критерие булып вазыйфай затның әлеге регламентның 2.5 пункты нигезендә (алга таба – җаваплы башқаручы) тикшерүләр үткәругә вәкаләтләре булу тора;

-кирәк булган очракта тикшерү үткәрулә торган юридик зат, шәхси эшмәкәр белән граҗданлык-хокукый һәм хезмәт мөнәсәбәтләрендә булмаган һәм тикшерелүче затлар булмаган экспертларны (эксперт оешмаларын) җәлеп итә.

-Үтәу вакыты: тикшерү үткәрулә башлаганчы, 10 эш көненнән дә соңга калмыйча, юридик зат, шәхси эшқуарга тикшерү үткәру турында хәбәрнамәгә кирәкле вакытны исәпкә алмыйча (мөрәжәгатькә вакыт белдерү ысулынан чыгып исәпләнә), йә еллык план төзелгәннән соң турыдан-туры хисаплана.

-Гамәлдә булу нәтиҗәсе: юридик зат, шәхси эшқуарны тикшерүне гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән җаваплы башқаручы.

5.2.1.3. Җаваплы башқаручы:

Россия Икътисадый үсеш министрлығының 2009 елның 30 апрелендәге 141 номерлы боерыгы белән расланган форма буенча юридик затка, индивидуаль эшқуарга тикшерү үткәру турында күрсәтмә проектын, юридик затның, индивидуаль эшқуарның объектында (объектларда) күзәтчелек чараларын үткәру буенча җаваплы башқаручыларга план-биремен әзерли;

боерык проектын җирлек башлыгына - муниципаль контроль органы җитәкчесенә юллый.

Үтәу вакыты: тикшерү үткәрулә башлаганчы 10 көннән дә соңга калмыйча юридик зат, шәхси эшмәкәргә тикшерү үткәру турында хәбәрнамәгә кирәкле вакытны исәпкә алмыйча кирәк булган вакытны исәпкә алмыйча (мөрәжәгатькә вакыт белдерү ысулынан чыгып исәпләнә).

Гамәлдә булу нәтиҗәсе: вәкаләтле вазыйфай зат тарафынан имзаланган тикшерү үткәру турында боерык (боерык).

5.2.1.4. Җаваплы башқаручы юридик затка, шәхси эшқуарга заказлы почта аша тикшерү үткәру турында боерык (күрсәтмә) күчermәләрен җибәрү юлы белән тикшерү үткәру турында хәбәр итә (факсимиль элементә, электрон почта аша, алу турында тамга белән).

Юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына тикшерү үткәру турында хәбәрнамә җибәрү эш алып бару кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән тәртиптә теркәлә.

Үтөлеш вакыты: тикшерү башланырга ун көннән дә соңга калмыйча.

Гамәлдә булу нәтижәсе: юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына юнәлтелгән тикшерү үткәрү турында боерык (боерык) күчәрмәсе.

Үзен-үзе жайга салучы оешма әгъзаларын планлы тикшерү булган очракта, җаваплы башкаручы тикшерү башланганчы өч эш көне эчендә, планлы тикшерү уздырган вакытта аның вәкиленең катнашу яки катнашу мөмкинлеген тәэмин итү максатларында, үзен-үзе жайга салучы оешмага хәбәр жиберә.

Юридик зат, шәхси эшмәкәр ун эш көне эчендә муниципаль контроль органына әлеге документларны басма белән расланган (булган очракта) күчәрмәләре рәвешендә һәм Вәкаләтле вәкил, җитәкче, башка вазыйфаи зат, юридик зат, шәхси эшмәкәр имзасы белән жиберергә тиеш.

Әгәр Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, нотариус таныклығын документлар күчәрмәләрен таләп итү рөхсәт ителми.

Юридик зат, шәхси эшмәкәр запросда күрсәтелгән документларны Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә электрон документлар формасында тапшырырга хокуклы.

Җаваплы башкаручы ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында әлеге документлар карамагында булган дәүләт органнарыннан 4.1 п. күрсәтелгән документлар биру турында соратып алуны жиберә. Үтөлеш вакыты: тикшерү үткәрү турындагы боерыкка кул куелган көннән соң бер эш көне эчендә.»

5.2.1.5. Документар тикшерү барышында җаваплы башкаручы тарафыннан беренче чиратта юридик зат, шәхси эшмәкәрнең билгеләнгән тәртиптә тапшырылган документлары, алдагы тикшерүләр актлары, административ хокук бозулар турындагы эшләрне карау материаллары һәм юридик затка, шәхси эшмәкәргә карата элек башкарылган тикшерүләр нәтижәләре турында башка документлар карала.

5.2.1.6. Юридик зат, шәхси эшмәкәр документларын карау нәтижәләре нигезендә җаваплы башкаручы юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына хат (дәлилләнгән запрос) жиберү (жиберү) турында Карар кабул итә. Карар кабул итү критерие документларда булган мәгълүматларның дөрөслеге булып тора. Документларда булган мәгълүматларның дөрөслеге нигезле шик тудырса, яисә бу мәгълүматлар, хаталар һәм (яки) каршылыклар ачыкланса, муниципаль контроль органының тапшырылган һәм булган документларда мәгълүматлар туры килмәве, җаваплы башкаручы мәҗбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирми:

-мәгълүматны бәяләү нәтижәләре һәм дәлилләнгән запрос белән юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына хат эзерли ун эш көне эчендә язма формада аңлатмалар яисә карау өчен кирәкле башка документларны тапшырырга;

-жирлек башлыгына - муниципаль контроль органы җитәкчесенә кул куюга хат юллый;

-кул куйганнан соң, жирлек башлыгының юридик зат адресына, шәхси эшмәкәр адресына тикшерү үткәрү турындагы боерыгының күчәрмәсе белән расланган дәлилләнгән запрос (хат) жиберә.

Хат жиберү, мотивлаштырылган запрос билгеләнгән тәртиптә эш алып бару кагыйдәләре нигезендә теркәлә.

Үтәү вакыты: тикшерү уздырылган көннән өч эш көне эчендә.

Гамәлдә булу нәтижәсе: юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына жиберелгән документларны карау өчен кирәкле башка документларны тапшыру турында хат (дәлилләнгән запрос).

5.2.1.7. Тәкъдим ителгән аңлатмалар һәм (яки) элек бирелгән документларның дөреслеген раслый торган документлар каралганнан соң йә аңлатмалар булмаганда мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре билгеләнсә, муниципаль контроль органы күчмә тикшерү уздырырга хокуклы.

Күчмә тикшерүне үткәрү турындагы карарны житәкче җаваплы башкаручы тарафыннан үткәрү кирәклеге нигезләүне исәпкә алып кабул итә. Күчмә тикшерүне үткәрү зарурлығы турында Карар кабул итү критерие булып юридик зат, шәхси эшкуар тарафыннан тәкъдим ителгән аңлатмалар һәм (яки) документлар, күчмә тикшерүне үткәрү өчен нигез булып торган мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре булу тора.

Күчмә тикшерү (аны үткәрү турында Карар кабул иткәндә) әлеге Регламентның 5.2.2 пункттында китерелгән тәртип нигезендә гамәлгә ашырыла.

Башкару вакыты: аңлатмалар алганнан соң 1 эш көне эчендә.

Гамәлдә булу нәтижәсе: җаваплы башкаручы тарафыннан юридик зат, шәхси эшкуар тарафыннан тапшырылган аңлатмалар һәм (яки) документлар; кирәк булганда, күчмә тикшерү үткәрү турында боерык (күрсәтмә) проекты.

5.2.1.8. Планлы документар тикшерү нәтижәләре буенча җаваплы башкаручы ике нөсхәдә юридик затны, шәхси эшкуарны тикшерү акты (тикшерү актының типлаштырылган формасы Россия Икътисадый үсеш министрлығының 2009 елның 30 апрелендәге 141 номерлы боерыгы белән расланган) тәшкил итә.

Мәжбүри таләпләрне бозу очраklarын контрольдә тоту буенча чаралар үткәрү нәтижәсендә ачыкланган очракта, җаваплы башкаручы законнар үтәлешен тәмин итүгә юнәлдерелгән түбәндәге вәкаләтләрне гамәлгә ашыра (ачыкланган хокук бозулар аркасында китерелгән зыянны түләтүгә):

тикшерү актында ачыкланган барлык очраklar да теркәлә.

Тикшерү барышында муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру кысаларында жир законнары таләпләрен бозу ачыкланган очракта, аның өчен административ һәм башка җаваплылык каралган, тикшерү актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булу турында мәгълүмат күрсәтелә. Жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары күрсәтелгән актының күчмәсен дәүләт жир күзәтчелеге органына жиберә.

Контроль чаралары барышында контрольлек буенча чаралар үткәрү объекты булган хужалык яки башка эшчәнлекнең закон таләпләрен бозып башкарылуы, аларны ачыклау, булдырмау һәм туктату муниципаль контроль органы компетенциясенә керми торган мәсьәләләрне хәл ителүе мәгълүм булса, муниципаль контроль органы мондый бозулар турында тиешле вәкаләтле органнарга (белешмәләргә) жиберергә тиеш.

Тикшерү актының бер нөсхәсен (приложениелар белән бергә) җаваплы башкаручы эшкә тапшыра, икенчесе (приложениями белән бергә) житәкчегә, башка вазыйфаи затка яки юридик затның вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшмәкәргә, аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү акты белән танышуны яисә танышудан баш тарту турында расписка биреп тапшыра.

Житәкче, башка вазыйфаи зат яисә юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле булмаган очракта, шулай ук тикшерелүче зат тикшерү акты белән танышудан яки танышудан баш тарту турында расписка бирүдән баш тарткан очракта, акт заказлы почта аша тапшыру турында хәбәрнамә белән жиберелә, ул эштәге тикшерү актының нөсхәсенә теркәлә.

Үтәлеш вакыты: тикшерү актын төзү һәм тапшыру: тикшерү тәмамланганнан соң турыдан туры; тикшерү актын заказлы хат белән жиберү: контроль чаралары тәмамланганнан соң ике эш көне эчендә.

Эш нәтижәсе: ике нөсхәдә тикшерү акты төзелгән, аларның берсе юридик затка, шәхси эшмәкәргә тапшырылган (жибәрелгән), икенчесе эшкә керешәчәк.

5.2.1.9. Административ процедураны башкару нәтижәсе “юридик затка, шәхси эшқуарга планлы документар тикшерү үткәрү ” муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлә.

5.2.2. “Юридик затларны, шәхси эшқуарны планлы күчмә тикшерүне үткәрү” административ процедурасы.

5.2.2.1. «Юридик затның, индивидуаль эшқуарның планлы күчмә тикшерүен үткәрү» административ процедурасын башлау өчен нигез булып тиешле юридик зат, шәхси эшмәкәрнең муниципаль контроль органының еллык планына кертелүе тора, шулай ук планлы документар тикшерү үткәрү нәтижәсе булган планлы күчмә тикшерү үткәрү турында боерык (әлеге Регламентның 5.2.1.7 пунктчасы) тора, әгәр документар тикшерү очрагында мөмкин булмаса:

- муниципаль контроль органы карамагында булган юридик зат, шәхси эшмәкәр документларында булган белешмәләрнең тулылығына һәм дөрөсләнгән таныкланырга;
- контроль буенча тиешле чаралар үткәрмичә генә юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлегенә мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләргә.

Юридик затларны, индивидуаль эшқуарны еллык планга планлы тикшерүне кертү әлеге Регламентның 2.4.1 пункттында күрсәтелгән нигезләрдә гамәлгә ашырыла.

«Юридик затларны, индивидуаль эшқуарны планлы күчмә тикшерүне уздыру» административ процедурасы әлеге Регламентның 5.2.1.1 пунктчасында күрсәтелгән гамәлләр тәртибе нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.2.2.2. Жаваплы башкаручыны, экспертларны билгеләп кую, юридик затка, шәхси эшқуарга тикшерү үткәрү турында боерык (күрсәтмә) әзерләү, юридик зат, шәхси эшқуарга тикшерү үткәрү турында белдерү әлеге Регламентның 5.2.1.2 - 5.2.1.4 пунктчаларында каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

5.2.2.3. Жаваплы башкаручы, экспертлар, эксперт оешмалары вәкилләре юридик зат, шәхси эшмәкәр объектына килгәч түбәндәгеләрне тикшерә башлый:

- хезмәт таныклыкларын күрсәтүне тәләп итә;
- юридик затның, шәхси эшмәкәрнең, аның вәкаләтле вәкиленең күчмә тикшерү билгеләү турында муниципаль контроль органы житәкчесе боерыгы (боерыгы) белән мәжбүри танышуын;
- житәкчене яки башка төрле вазыйфаи затны, юридик затны, шәхси эшмәкәрне, аның вәкаләтле вәкилен тикшерүче затлар, шулай ук аларның максатлары, бурычлары, күчмә тикшерү төрләре һәм күләме, экспертлар составы, эксперт оешмалары вәкилләре, күчмә тикшерүнең вакыты һәм шартлары, һәм аны үткәрү белән таныштыра.

Жаваплы башкаручы контроль буенча түбәндәге чаралар үткәрә:

- юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлегенә әлеге Регламентның 3 бүлегендә китерелгән мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяли;
- планлы күчмә тикшерү актын рәсмиләштерә.

Планлы күчмә тикшерү үткәргәндә хокук бозулар ачыкланган очракта:

- тикшерү актында ачыкланган барлык очраklar да теркәлә;
- юридик затка, шәхси эшмәкәргә хокук бозуларны бетерү турында, аларны бетерү һәм (яки) кешеләрнең тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) зыян китерүне булдырмау буенча чаралар үткәрү, дәүләт иминлегенә, табигый һәм техноген

характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүне кисәтү, физик һәм юридик затлар мөлкәтенә, дәүләт яисә муниципаль милеккә, шулай ук федераль законнарда каралган башка чаралар турында күрсәтмәләр бирә. Күрсәтмә тикшерү актына кушымта булып тора (һәр бозу буенча аерым күрсәтмә));

- мәжбүри таләпләрне бозган өчен җаваплылык йөкләнгән юридик зат, шәхси эшмәкәр хезмәткәрләренең аңлатмаларын сорый;

- әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнарны бозган затларны билгеләнгән тәртиптә административ җаваплылыкка тарту тәлап ителә.

Кирәк булган очракта продукция үрнәкләрен сайлап алу, тикшерү (һава, су, туфрак) үткәрелә.

Үтәү срогы: юридик затка, шәхси эшмәкәргә планлы күчмә тикшерүне уздыруның гомуми срогы - егерме эш көненнән дә артмый.

Эш нәтижәсе: юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлегенә мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләү максатыннан муниципаль контроль буенча үткәрелгән чаралар.

5.2.2.4. Тикшерү актын төзү өлеге Регламентның 5.2.1.8 пунктчасында күрсәтелгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Тикшерү актына тикшерү нәтижәләре белән бәйле документлар яки аларның күчермәләре теркәлә ала.

Тикшерү актын төзү өчен үткәрелгән тикшеренүләр, сынаулар, махсус тикшерүләр, экспертизалар нәтижәләре буенча бәяләмә алырга кирәк булса, тикшерү акты тикшерү чаралары тәмамланганнан соң ун эш көненнән дә артмаган юридик затка, шәхси эшмәкәргә жиберелә.

Җаваплы башкаручы тикшерүне исәпкә алу журналында үткәрелгән тикшерү турында муниципаль контроль органы исеме, тикшерүне башлау һәм тәмамлау даталары, аны үткәру вакыты, хокукый нигезләр, тикшерү максатлары, бурычлары һәм предметлары, ачыкланган хокук бозулар һәм тапшырылган боерыклар, шулай ук тикшерү үткәрә торган вазыйфаи затның яисә вазыйфаи затларның фамилиясен, исемен, атасының исемен һәм вазыйфасын күрсәтә.

5.2.2.5. Административ процедураны башкару нәтижәсе муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлә.

5.3. Планнан тыш тикшерү үткәру буенча административ процедуралар.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру максатларында юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә планнан тыш тикшерүләр үткәру түбәндәге административ процедураларны күздә тотта:

- юридик затны, шәхси эшмәкәрне планнан тыш документар тикшерүе үткәру ;

- юридик затны, шәхси эшмәкәрне планнан тыш күчмә тикшерү үткәру.

5.3.1. «Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш документар тикшерүе үткәру» Административ процедурасы

5.3.1.1. Административ процедураны башлау өчен нигез булып өлеге Регламентның 2.4.2 пунктчасында күрсәтелгән очраklar тора.

«Юридик затның, шәхси эшмәкәрнең планнан тыш документар тикшерүе үткәру» административ процедурасы түбәндәге эш тәртибе нигезендә гамәлгә ашырыла:

- планнан тыш документар тикшерү үткәру өчен җаваплы вазыйфаи затларны билгеләү турында Карар кабул итү ;
- планнан тыш документар тикшерү үткәру турында боерык рәсмиләштерү ;
- планнан тыш документар тикшерү үткәру ;
- планнан тыш документар тикшерү нәтижәләрен рәсмиләштерү.

5.3.1.2. Жирлек башлыгы – муниципаль контроль органы житәкчесе элге Регламентның 2.4.3 пунктчасында күрсәтелгән планнан тыш тикшерү үткәрү өчен нигез барлыкка килгәндә, юридик затка, шәхси эшмәкәргә тикшерү үткәрү өчен җаваплы башкаручыны билгели;

кирәк булган очракта экспертларны, эксперт оешмаларын тикшерү үткәрелә торган юридик зат, шәхси эшмәкәр белән гражданлык-хокукий һәм хезмәт мөнәсәбәтләрендә тормаган һәм тикшерелүче затлар булмаган эксперт оешмаларын җәлеп итә.

Үтәлү вакыты: планнан тыш тикшерү үткәрү өчен нигезләр барлыкка килгән көннән алып ике эш көне эчендә.

Гамәлдә булу нәтижәсе: юридик зат, шәхси эшмәкәрне планнан тыш тикшерүне гамәлгә ашыру өчен җаваплы башкаручыны билгеләү.

5.3.1.3. Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш тикшерү үткәрү турында боерык эзерләү элге Регламентның 5.2.1.3 пунктчасы нигезендә юридик затка, индивидуаль эшмәкәргә планнан тыш документар тикшерү үткәрү өчен җаваплы башкаручыны билгеләү көнендә гамәлгә ашырыла.

Җаваплы башкаручы ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында элге документлар карамагында булган дәүләт органнарыннан 4.1 пунктсында күрсәтелгән документлар турында сорау жиберә.

Үтәләш вакыты: тикшерү үткәрү турындагы боерыкка кул куелган көннән соң бер эш көне эчендә.

5.3.1.4. Җаваплы башкаручының юридик зат, шәхси эшмәкәр документларында күрсәтелгән мәгълүматларны бәяләү, юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына хат (мотивлаштырылган запрос) эзерләү, юридик зат, индивидуаль эшкуар аңлатмаларын күрсәтелгән документларда күрсәтмәләргә карап тикшерү гамәлләре элге Регламентның **5.2.1.5 - 5.2.1.7** пунктчалары нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.3.1.5. Тикшерү актын төзү, юридик зат, шәхси эшмәкәрне тикшерү акты (кушымталар белән, кирәк булганда аларны рәсмиләштерү) белән танышу элге Регламентның 5.2.1.8 пунктсында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Ачыкланган хокук бозулар, шулай ук системалы характерда булган хокук бозу очраklары мәжбүри тәртиптә теркәлә.

5.3.1.6. Административ процедураны башкару нәтижәсе “Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш документар тикшерү үткәрү ” муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлә.

5.3.2. «Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү» Административ процедурасы.

5.3.2.1. «Юридик затның, шәхси эшмәкәрнең планнан тыш күчмә тикшерүен үткәрү» административ процедурасын башлау өчен нигез булып элге Регламентның 2.4.2 пунктчасында күрсәтелгән очраklар, шулай ук документар тикшерү вакытында мөмкин булмаса, тора:

- юридик зат, шәхси эшмәкәр документларында муниципаль контроль органы карамагында булган белешмәләрнең тулылыгына һәм дөрөслегенә таныкланырга ;
- контроль тикшерү чаралар үткәрмичә генә юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлегенә мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләү.

«Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү» административ процедурасы элге Регламентның 5.2.1.1 пунктчасында күрсәтелгән гамәлләр тәртибе нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.3.2.2. Җаваплы башкаручыны билгеләү, эксперт оешмалары вәкилләрен юридик затка планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү өчен җәлеп итү элге Регламентның 5.3.1.2 пунктчасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.3.2.3. Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш тикшерү үткәрү турында боерык эзерләү элге Регламентның 5.2.1.3 пунктчасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.3.2.4. Эгәр планнан тыш күчмә тикшерүне үткәрү өчен нигез булып әлеге Регламентның 2.4.3 пунктның «а», " б» пунктчаларында санап кителгән нигезләр торса жаваплы башкаручы :

- юридик затка, шәхси эшқуарга, шәхси эшмәкәр эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча прокуратура органына планнан тыш күчмә тикшерү үткәрүне килештерү турында гариза эзерли һәм аны муниципаль контроль органы житәкчесе имзалай ;

- юридик затның, шәхси эшмәкәрнең юридик зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча прокуратура органына, шәхси эшмәкәрне электрон цифрлы имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә яисә тапшыру турында уведомление белән электрон почта аша жиберү турында гариза жиберә.

Гаризага планнан тыш күчмә тикшерүне үткәрү турындагы карар күчermәсе һәм аны үткәрүгә нигез булган мәгълүматлар булган документлар теркәлә.

Үтәү вакыты: юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турындагы боерыкка кул куелган көнне.

Гамәлдә булу нәтижәсе: прокуратура органына жиберелгән планнан тыш күчмә тикшерү үткәрүне килештерү турында гариза.

Эгәр планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү өчен нигез булып гражданның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарға, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), дәүләт иминлегенә зыян китерү, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү, кичектергесез чаралар кабул итү зарурлығына бәйле рәвештә мәжбүри таләпләрне бозу очрақларын ачыклау тора, муниципаль контроль органы, гаризаны жиберү юлы белән планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турында прокуратура органы белдерүеннән, планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турында боерык (күрсәтмә) күчermәләре һәм аны үткәрүгә нигез булган белешмәләре үз эченә алган документлар күчermәләре егерме дүрт сәгать эчендә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрүгә керешергә хоуклы. Бу очракта прокурор яки аның урынбасары тиешле документлар кергән көнне планнан тыш күчмә тикшерү үткәрүне билгеләү турында Карар кабул итә.

5.3.2.5. Жаваплы башкаручы юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турында (әлеге Регламентның 2.4.3 пунктында күрсәтелгән планнан тыш күчмә тикшерүдән тыш) хәбәр итә.

Юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлегенә нәтижәсендә гражданның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарға, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) зыян китерсә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килсә яисә барлыкка килергә мөмкин булган очракта , юридик затка, шәхси эшмәкәрләргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү башлану турында алдан хәбәр итү таләп ителми.

үзлегеннән жайга салынучы оешма эгъзаларын планнан тыш күчмә тикшерү үткәрелгән очракта, жаваплы башкаручы планнан тыш күчмә тикшерү уздырган вакытта аның вәкиленең катнашу яисә катнашу мөмкинлеген тәмин итү максатларында планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турында үзлегеннән жайга салынучы оешмага хәбәр итә.

5.3.2.6. Планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү әлеге Регламентның 5.2.2.3 пунктчасы нигезендә башкарыла.

5.3.2.7. Тикшерү актын төзү әлеге Регламентның 5.2.1.8 һәм 5.2.4 пунктчалары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Эгәр планнан тыш тикшерү прокуратура органы белән килешү буенча гамәлгә ашырыла икән, тикшерү актының күчermәсе тикшерү акты төзелгән көннән соң биш эш көне эчендә прокуратура органына жиберелә.

5.3.2.8. Административ процедураны башкару нәтижәсе муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлә.

5.3.2.9. Үзлегеннән жайга салынучы оешма эгъзалары тарафыннан хоук бозулар ачыкланган очракта, жаваплы башкаручы планнан тыш күчмә тикшерү уздырылган

5.3.2.4. Эгәр планнан тыш күчмә тикшерүне үткәрү өчен нигез булып әлеге Регламентның 2.4.3 пунктның «а», " б» пунктчаларында санап кителгән нигезләр торса жаваплы башкаручы :

- юридик затка, шәхси эшқуарга, шәхси эшмәкәр эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча прокуратура органына планнан тыш күчмә тикшерү үткәрүне килештерү турында гариза эзерли һәм аны муниципаль контроль органы житәкчесе имзалай ;

- юридик затның, шәхси эшмәкәрнең юридик зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча прокуратура органына, шәхси эшмәкәрне электрон цифрлы имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә яисә тапшыру турында уведомление белән электрон почта аша жиберү турында гариза жиберә.

Гаризага планнан тыш күчмә тикшерүне үткәрү турындагы карар күчермәсе һәм аны үткәрүгә нигез булган мәгълүматлар булган документлар теркәлә.

Үтәү вакыты: юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турындагы боерыкка кул куелган көнне.

Гамәлдә булу нәтижәсе: прокуратура органына жиберелгән планнан тыш күчмә тикшерү үткәрүне килештерү турында гариза.

Эгәр планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү өчен нигез булып гражданның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарға, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), дәүләт иминлегенә зыян китерү, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү, кичектергесез чаралар кабул итү зарурлыгына бәйле рәвештә мәжбүри таләпләрне бозу очрақларын ачыклау тора, муниципаль контроль органы, гаризаны жиберү юлы белән планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турында прокуратура органы белдерүеннән, планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турында боерык (күрсәтмә) күчермәләре һәм аны үткәрүгә нигез булган белешмәләренә үз эченә алган документлар күчермәләре егерме дүрт сәгать эчендә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрүгә керешергә хокуклы. Бу очракта прокурор яки аның урынбасары тиешле документлар кәргән көнне планнан тыш күчмә тикшерү үткәрүне билгеләү турында Карар кабул итә.

5.3.2.5. Жаваплы башкаручы юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турында (әлеге Регламентның 2.4.3 пунктнда күрсәтелгән планнан тыш күчмә тикшерүдән тыш) хәбәр итә.

Юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлегенә нәтижәсендә гражданның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарға, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) зыян китерсә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килсә яисә барлыкка килергә мөмкин булган очракта , юридик затка, шәхси эшмәкәрләргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү башлану турында алдан хәбәр итү таләп ителми.

үзлегеннән жайга салынучы оешма эгъзаларын планнан тыш күчмә тикшерү үткәрелгән очракта, жаваплы башкаручы планнан тыш күчмә тикшерү уздырган вакытта аның вәкиленең катнашу яисә катнашу мөмкинлеген тәмин итү максатларында планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турында үзлегеннән жайга салынучы оешмага хәбәр итә.

5.3.2.6. Планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү әлеге Регламентның 5.2.2.3 пунктчасы нигезендә башкарыла.

5.3.2.7. Тикшерү актын төзү әлеге Регламентның 5.2.1.8 һәм 5.2.4 пунктчалары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Эгәр планнан тыш тикшерү прокуратура органы белән килешү буенча гамәлгә ашырыла икән, тикшерү актының күчермәсе тикшерү акты төзелгән көннән соң биш эш көне эчендә прокуратура органына жиберелә.

5.3.2.8. Административ процедураны башкару нәтижәсе муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлә.

5.3.2.9. Үзлегеннән жайга салынучы оешма эгъзалары тарафыннан хокук бозулар ачыкланган очракта, жаваплы башкаручы планнан тыш күчмә тикшерү уздырылган

көннөн соң биш эш көне эчендә ачыкланган хокук бозулар турында үзлегеннән жайга салынуучы оешмага хәбәр итә.

6. Муниципаль функция башкарылуын контрольдә тоту тәртибе һәм формалары

6.1. Муниципаль контроль органы вазыйфай затларның хезмэт вазыйфаларын башкаруын контрольдә тоту, тикшерүләр барышында вазыйфай затларның үз вәкаләтләрен тиешенчә үтәмәү очраklarын исәпкә алып бара, тиешле хезмэт тикшерүләре үткәрә һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә мондый вазыйфай затларга карата чаралар күрә.

6.2. Әлеге регламентның үтәлешен контрольдә тоту жирлек башлыгы тарафыннан башкарыла.

6.3. Муниципаль контроль органының вазыйфай затлары тарафыннан карарлар кабул итү, әлеге регламент нигезендә муниципаль контрольне үтәү буенча гамәлләр срокларын, эзлеклелеген агымдагы контрольдә тоту муниципаль контроль органының вәкаләтле хезмэткәрләре тарафыннан гамәлгә ашырыла.

6.4. Муниципаль функция башкарылуын агымдагы контрольдә тотарга вәкаләтле муниципаль контроль органы хезмэткәрләре исемлеге, әлеге контрольне гамәлгә ашыру тәртибе һәм эзлеклелеге муниципаль контроль органы актлары белән билгеләнә. Агымдагы контрольне гамәлгә ашыру өчен муниципаль контроль органы хезмэткәрләренә вәкаләтләрне хезмэткәрләренә вазыйфай инструкцияләрендә билгеләнә.

6.5. Муниципаль функцияләре муниципаль контроль органы тарафыннан тулысынча һәм сыйфатлы башкарылу контроле үз эченә планлы һәм планнан тыш тикшерүләр үткәрү, тикшерелә торган затларның хокукларын бозуларны ачыклау һәм бетерү, муниципаль контроль органы вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмау) шикаятьләре булган карарларны карау, кабул итү һәм кызыксынган затларның мөрәжәгатьләренә җаваплар әзерләү керә.

Тикшерүләр муниципаль контроль органы җитәкчесе боерыгы (күрсәтмәсе) нигезендә үткәрелә. Тикшерү нәтижеләре акт рәвешендә рәсмиләштерелә, анда муниципаль функцияне үтәгәндә житешсезлекләр булмау яисә ачыкланган житешсезлекләр һәм аларны бетерү буенча тәкъдимнәр теркәлә.

6.6. Планлы тикшерүләр муниципаль функцияне үтәү тулылыгы һәм сыйфаты буенча агымдагы елга муниципаль контроль органын тикшерүнең еллык планы нигезендә үткәрелә. Планлы тикшерүләр муниципаль функцияне үтәү компетенциясенә кергән муниципаль контроль органы җитәкчесе тарафыннан күрсәтелгән планга кертелә.

6.7. Планнан тыш тикшерүләр муниципаль функцияне гамәлгә ашыру барышында кабул ителгән яки гамәлгә ашырылган муниципаль контроль органы вазыйфай затларының карарларына яки гамәлләренә (гамәл кылмау) гражданның шикаятьләре (дәгъвалары) нигезендә үткәрелә.

6.8. Үткәрелгән тикшерүләр нәтижеләре буенча муниципаль функцияне үтәгәндә муниципаль контроль органының вазыйфай затлары тарафыннан җибәрелгән хокук бозулар ачыкланган очракта, гаепле затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплылыкка тартыла һәм ачыкланган бозуларны бетерү буенча чаралар күрелә.

6.9. Муниципаль контроль органының муниципаль функцияне үтәү өчен җаваплы вазыйфай затлары муниципаль функцияне үтәү барышында кабул ителә торган (гамәлгә ашырыла торган) карар һәм гамәлләр өчен җаваплы.

Муниципаль контроль органы вазыйфай затларының җаваплылыгы аларның вазыйфай инструкцияләрендә Россия Федерациясе законнары таләпләре нигезендә беркетелә.

6.10. Муниципаль функциянең гражданның, аларның берләшмәләре һәм оешмалары тарафыннан башкарылуын контрольдә тоту муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлә торган муниципаль контроль нәтиҗәләре буенча гамәлгә ашырыла ала.

7. Муниципаль функция башкаручы органның, шулай ук аның вазыйфай затларының гамәлен (гамәл кылмавын) һәм карарларын судка кадәр (судсыз) шикаять итү тәртибе.

7.1. Җитәкче, башка вазыйфай зат яки юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле, башка кызыксынган затлар (алга таба- гариза бирүче) муниципаль контроль органы, аның вәкаләтле затлары тарафыннан муниципаль функция үтәү барышында юридик затны, шәхси эшмәкәрне тикшерү уздырганда үз артыннан аларның хокукларын бозуга китереп кабул ителгән (тормышка ашырылуы) карарларын, гамәлләрен (гамәл кылмауларын), Россия Федерациясе закончалыкларына туры китереп, судка кадәр (судсыз) шикаять итәргә хокуклы.

7.2. Муниципаль контроль органының, аның вәкаләтле затларының гамәлен (гамәл кылмавын) судка кадәр (судсыз) шикаять итү предметы булып муниципаль контроль органы вәкаләтле затларының муниципаль функция үтәү барышында кабул ителгән яки тормышка ашырылган карарлары яки гамәлләре (гамәл кылмаулары) тора.

7.3. Муниципаль контроль органына яки вәкаләтле затка кергән шикаять, аларның компетенциясенә карап, мәҗбүри каралырга тиеш. Судка кадәр (судсыз) шикаятьне карамау яки карауны туктатып торудан баш тарту өчен нигез каралмаган.

7.4. Шикаятькә җавап түбәндәге очракларда бирелми:

- язмача шикаятьтә гариза бирүченең фамилиясе (юридик зат атамасы, шәхси эшмәкәрнең фамилиясе), җавап җибәрелергә тиешле почта адресы күрсәтелмәгән очракта; (эгер күрсәтелгән шикаятьтә эзерләнәп ятучы, башкарылуы яки башкарылган хокукка каршы гамәлләр, шулай ук аны эзерләүче, башкаручы яки башкарган зат турында мәгълүматлар булган очракта, шикаять аның компетенциясенә туры килүче дәүләт органына җибәрелергә тиеш);

- эгер шикаятьтә әдәпсез яки мәсхәрәле гыйбарәләр, муниципаль контроль органы вәкаләтле затының, һәм шулай ук аның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә, милкенә янау булса (муниципаль контроль органының вәкаләтле заты шикаять бирүчегә хокуклары белән явыз ният белән файдалану яраксыз булуын әйтергә хокуклы);

- эгер шикаятьнең тексты укып булмаслык булса (әлеге шикаять шулай ук дәүләт органына, жирле үзидарә органына яки вәкаләтле затка каралырга җибәрелергә тиеш түгел), бу турыда шикаять җибәргән гариза бирүчегә, эгер аның фамилиясен һәм почта адресын уку мөмкинлеге булса, аны теркәгәннән соң жиде көн эчендә хәбәр ителә;

- әгәр гариза бирүченең шикаятендә, аңа элек бирелгән шикаятләрәнә күп тапкырлар язмача жавап бирелгән сорау булса, әгәр бу шикаяттә яңа дәлилләр яки хәлләр китерелмәсә; (әгәр шикаят бер үк дәүләт органына, жирле үзидарә органына яки вәкаләтле затка жибәрелсә), гариза бирүчегә аның белән хат алышу туктатылуы турында хәбәр ителә;

- әгәр шикаяттә күрсәтелгән сорауга жавапны дәүләт яки башка федераль закон белән сакланылучы серне эченә алган мәгълүматларны ачып салмыйча бирү мөмкинлеге булмаса; (шикаят биргән гариза бирүчегә, аның соравына күрсәтелгән мәгълүматларны ачып салу мөмкин булмавы сәбәпле, жавап бирү мөмкин булмавы хәбәр ителә.)

7.5. Муниципаль контроль органының, аның вәкаләтле затының гамәлен (гамәл кылмавын) судка кадәр (судсыз) шикаят итү процедурасын башлау өчен, муниципаль контроль органына, гариза бирүченең шәхсән үзеннән (яки гариза бирүченең вәкаләтле вәкиленнән) яки почта аша жибәрелгән, “Интернет” мәгълүмати-телекоммуникацион челтәре аша, шул исәптән Саба муниципал районы официал сайты, Татарстан Республикасы дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталы аша жибәрелгән электрон документ рәвешендә шикаят керү, нигез булып тора.

7.6. Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр шикаятне нигезләү һәм карау өчен кирәкле булган документларны һәм мәгълүмат алырга хокуклы. Мондый мәгълүмат һәм документлар алу өчен юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр муниципаль контроль органы адресына язмача сорау жибәрергә тиеш. Житәкче, жаваплы башкаручылар сорау теркәлгәннән соң утыз календарь көн эчендә, соралган мәгълүмат һәм документларны бирергә тиеш.

7.7. Муниципаль контроль органы вазыйфай затларының гамәленә (гамәл кылмавына) шикаят жирлек башлыгына жибәрелергә мөмкин. Муниципаль контроль органы һәм жирлек башлыгының карарларына, гамәлләрәнә (гамәл кылмауларына) шикаят Саба муниципал районы башкарма комитетына жибәрелергә мөмкин.

7.8. Муниципаль контроль органына яки вазыйфай затка кергән шикаят, аларның компетенциясенә карап, теркәлгәннән соң 30 календарь көннән дә озакка сузылмыйча карала.

Жирле үзидарә органы яки вазыйфай зат, шикаятләрне караучы жирле үзидарә органы яки вазыйфай затның тиешле тәртиптә жибәрелгән соравына, 15 календарь көн эчендә, дәүләт һәм башка федераль закон белән сакланылучы серне тәшкил итүче мәгълүматлары булмаган һәм бирү өчен аерым тәртип билгеләнгән очрактан тыш, шикаятне карау өчен кирәк булган документ һәм материалларны бирергә тиеш.

Искәrmәле очрактарда, шулай ук сорауның әлеге пункттында күрсәтелгән очракта, вазыйфай зат яки моңа вәкаләтле зат, шикаят итүче гариза бирүченә карау срогы озайтылу турында таныштырып, 30 календарь көннән артык булмаган срокка озынайтырга хокуклы.

7.9. Судка кадәр (судсыз) шикаят итүнең нәтижеләре булып түбәндәгеләр тора:

1) муниципаль функция үтәү барышында кабул ителгән (тормышка ашырылучы) карарларына, гамәленә (гамәл кылмавына) шикаятне канәгәтләндерү, ә нәкъ:

- хезмәт тикшерүе барышында хезмәт вазыйфаларын тиешенчә үтәмәү очрактары ачыкланса, Россия Федерациясе закончалыкларына туры китереп, чара күрү;

- хокуклары һәм (яки) законлы мәнфәгәтләре бозылган юридик затны, шәхси эшмәкәрне Россия Федерациясе закончалыклары таләпләрен бозган гаепле затларга карата

күрелгән чаралар турында, мондый чара күрелгәннән соң өч көн эчендә язмача таныштыру;

2) муниципаль контроль уздыру барышында кабул ителгән (тормышка ашырылучы) карарлар, гамәлләр (гамәл кылмауларны) судка кадәр (судсыз) шикаять итүне канәгатьләндермичә калдыру турында юридик затны, шәхси эшмәкәрне андый карарны дәлилле нигезләп, язмача таныштыру.

Муниципаль контроль органына яки вазыйфай затка электрон формада кергән шикаятькә жавап гаризада күрсәтелгән электрон адреска яки почта адресына жибәрелә.

7.10. Муниципаль контроль органы гариза бирүчедән, шикаятьне карау өчен, муниципаль контроль органы вазыйфай затларының хаксызлыгын раслаучы беренчел документларны, шул исәптән электрон формада да, соратып алырга хокуклы.

7.11. Муниципаль контроль органы вазыйфай затларының Россия Федерациясе закончалыклары тәртибэндә хаксыз дип табылган гамәлләре (гамәл кылмавы) нәтижәсендә китерелгән зыян, Россия Федерациясе законына туры китереп, муниципаль бюджет акчалары хисабына, кимчелекле файданы (көрмәгән керем) да исәпкә алып, кире кайтарылырга тиеш.

7.12. Шикаятьне карау нәтижәләре, билгеләнгән федераль закончалыклар тәртибэндә, судта шикаять ителергә мөмкин.